

PRÁVNICKÁ
FAKULTA

Posudek oponenta disertační práce

Student: Petr Prchal

Název práce: Limity autorskoprávní ochrany

Oponent: JUDr. Pavel Koukal, Ph.D.

Pracoviště: Právnická fakulta Masarykovy univerzity

I.

Výsledky práce (včetně komentáře o publikaci výsledků nebo jejich přijetí k publikaci a hodnocení, zda přináší nové poznatky)

Vybrané téma práce bylo zvoleno vhodně. Jedná se o problematiku, která v české právní vědě nebyla dosud komplexně zpracována. Práce přináší nové poznatky.

II.

Aktuálnost zpracovaného tématu

S ohledem na diskurs probíhající zejména v zahraniční odborné literatuře, vzhledem k judikatuře SDEU, Ústavního soudu a Nejvyššího soudu je téma limitů autorskoprávní ochrany (ať již vnějších nebo vnitřních) velmi aktuální.

III.

Struktura práce – zvolené metody zpracování

Práce je vhodně strukturována (zejména oceňuji výklad *a generalia ad specialia*). Práce je rozčleněna do několika částí, které na sebe logicky navazují a účelně tvoří komponenty celku. K metodologii obecně nemám připomínky (s výhradou práce s některými prameny - viz dále).

IV.

Připomínky k textu

Práce otevírá téma dosud v české právní vědě komplexně nezpracované, proto práci lze jenom uvítat. Níže uvedené kritické připomínky nechť autor prosím nevnímá jako snahu hodnotitele o hledání chyb za každou cenu, ale jako o projev „nezaujatého a nepředpojatého“ kritického přístupu k předkládaným závěrečným pracím, a to v kontextu čl. 8 odst. 1 Etického kodexu akademických a odborných pracovníků Masarykovy univerzity.

Mé obecné připomínky se týkají především toho, že nosné a důkladně zpracované téma představují zejména kapitoly 5 až 7. V dalším si však dovoluji vyslovit názor, že autor si vzal poněkud „velké sousto“, což vede k tomu, že popis analýzy některých dílčích cílů (zejména v oblasti vnějších limitů autorskoprávní ochrany) vede čtenáře k dojmu jisté povrchnosti. Jinými slovy rozbor takových otázek jako: *idea/expression dichotomy*, neformálnost vzniku ochrany, rozdíl mezi právním a ekonomickým pojetím nehmotných statků, vyčerpání práv atd. představuje sám o sobě nosná témata samostatných disertačních prací. Autor se jich tedy (logicky) může dotýkat pouze velmi okrajově a v tomto směru potom práce působí v některých částech trochu „nedotaženě“. Domnívám se, že pro čtenáře by bylo vhodnější, pokud by se autor pouze v obecné rovině zmínil o obecných (vnějších) limitech autorskoprávní ochrany v jedné samostatné kapitole a následně se důkladně zaměřil třeba jen na tři z nich, a tyto rozebral do hloubky (tak, jako to činí ve vztahu k tříkrokovému testu a vnitřním limitům autorskoprávní ochrany).

Masarykova univerzita, Právnická fakulta

Veveří 70, 611 80 Brno, Česká republika

T: +420 549 49 1211, E: info@law.muni.cz, www.law.muni.cz

Bankovní spojení: KB Brno-město, ČÚ: 85636621/0100, IČ: 00216224, DIČ: CZ00216224

V odpovědi prosím uvádějte naše číslo jednací.

1/3

PRÁVNICKÁ FAKULTA

K samotnému rozboru vnitřních limitů autorskoprávní ochrany, včetně otázky možné „generální klauzule“ (resp. slovy autora systému otevřených a uzavřených výjimek) zásadnější výhrady nemám. V tomto směru je práce informačně i argumentačně nosná.

Obecné poznámky mám k práci s některými prameny. Domnívám se, že není vhodné, pokud autor v některých případech cituje celý pramen bez uvedení stran, na kterých by bylo možné nalézt parafrázované myšlenky. Jedná se např. o pozn. č. 37 (cit. DRAHOS, Peter. *A Philosophy of Intellectual Property: Applied Legal Philosophy*. Brookfield, USA: Dartmouth, 1996, xii. 257 s.) nebo pozn. č. 205 (HILTY, M. Reto, KUR, Annette, KLASS, Nadine, GEIGER, Christophe, PEUKERT Alexander, DREXL Josef, KATZENBERGER Paul. *Stellungnahme des Max-Planck-Instituts zum Vorschlag der Kommission für eine Richtlinie zur Änderung der Richtlinie 2006/116 EG des Europäischen Parlaments und des Rates über die Schutzdauer des Urheberrechts und bestimmter verwandter Schutzrechte*. Max-Planck-Institut für Geistiges Eigentum, Wettbewerbs- und Steuerrecht, 23 s.) Osobně mám za to, že např. P. Drahoš ve své vynikající knize *Philosophy of Intellectual Property* žádný názor ve smyslu „jiní kritizují rozšiřování prvků přirozenoprávní teorie do společných mezinárodních úmluv, zejména o prvky individuality lidské osobnosti a z toho vyplývající ochranu přirozených osobnostních práv“ neuvádí.

Obdobně mám za to, že by bylo účelné obecně pracovat s primárními prameny a ne citovat tzv. z „druhé ruky“. Tato připomínka se týká např. citací děl M.B.Nimmera (pozn. č. 338 a 340). Autor v dané části textu přebírá názory, které jsou vysloveny v uvedených sekundárních pramenech. Nicméně pravidla vědecké práce velí jít *ad fontes* - tedy k primárním pramenům, anebo výslovně uvést, že názor je přebírán z druhotného zdroje. Tato připomínka se týká i pramenů na str. 16 a 17. V obecné rovině se rovněž domnívám, že autor v práci měl zohlednit zřejmě nejzásadnější dokument, který byl v evropském prostoru vydán k interpretaci tříkrokového testu, a to „Geiger, C., Hilty, R., Griffiths, J., Suthersanen, U Declaration A Balanced Interpretation Of The "Three-Step Test" In Copyright Law. *jipitec*, 1/2010“. Musím říci, že jsem se celou dobu těšil na rozbor tohoto klíčového dokumentu a mé očekávání v tomto směru nedošlo naplnění. Autor samozřejmě správně pracuje s Geigerovými články (viz pozn. č. 415, 420 atd.), nicméně konkrétními interpretačními a aplikačními doporučeními, která z uvedené deklarace vyplývají, se nezabývá (paradoxně však dospívá, zejména ohledně teleologického výkladu tříkrokového testu k téměř shodným závěrům).

Konečně si dovoluji vyslovit výhradu k určitým zobecňujícím (možná až paušalizujícím) soudům, které autor uvádí bez toho, že by své hodnocení podložil citačním odkazem (např. str. 12, 145, 173, 184 atd.) V zásadě všude, kde autor používá tvrzení jako „dominující názory“, „převažující mínění“, „současný trend“, „zastánci uživatelsko-ochranářského pojetí“ atd. by měl existovat citační odkaz s uvedením přesného pramene, v němž bychom našli uvedené myšlenky.

Konkrétní dílčí připomínky:

Na str. 67 autor uvádí: „V důsledku se pak jedná o rozhodnutí, zda určité vyjádření je autorským dilem a autorovi či jinému nositeli náleží výlučná autorská práva nebo zda opačně, se o autorské dílo nejedná a takový předmět spadá do obecného fondu (*public domain*)“. Toto tvrzení je podle mne nesprávné. Hlavním funkčním významem idea-expression dichotomy totiž není otázka vztahu *public domain* vs. chráněný obsah, ale vymezení vztahu mezi ochranou technických řešení (vynálezů) a ochranou autorskoprávní (viz např. autorem citované rozhodnutí *Baker v. Selden*).

Masarykova univerzita, Právnická fakulta

Veveří 70, 611 80 Brno, Česká republika

T: +420 549 49 1211, E: info@law.muni.cz, www.law.muni.cz

Bankovní spojení: KB Brno-město, ČÚ: 85636621/0100, IČ: 00216224, DIČ: CZ00216224

V odpovědi prosím uvádějte naše číslo jednací.

2/3

PRÁVNICKÁ FAKULTA

Jinými slovy to, že něco není autorským dílem, ještě neznamená, že jde o předmět spadající do *public domain*, protože může jít o nehmotný statek chráněný právem patentovým.

Na str. 80 autor uvádí, že „Ústavní doložka se stala předmětem soudního přezkumu ze strany Nejvyššího soudu USA až v roce 2003“. Toto tvrzení dle mého názoru není pravdivé, neboť USSC se nezabýval „ústavní doložkou“, ale *Copyright Term Extension Act*, což autor potom správně uvádí v další části daného odstavce.

Na str. 87 autor, dle mého názoru, měl zohlednit rozhodnutí CJEU ve věci *Technische Universität Darmstadt v Eugen Ulmer KG* (C-117/13) a zmínit probíhající řízení před CJEU ve věci C-174/15 (*Vereniging Openbare Bibliotheken*). Oba případy mají přímý dopad na otázku nakládání s autorskými díly v digitálním prostředí. V této souvislosti lze potom dodat, že rozhodnutí *UsedSoft*, kterým se autor zabývá (str. 89-91), má přímý dopad na závazkové právo, neboť z něj vyplývá závěr, že postoupit licenci (k počítačovému programu) jinému lze i bez souhlasu poskytovatele (což koliduje s § 2364 odst. 1 OZ).

Konečně na str. 140-141 se autor měl argumentačně vypořádat s existencí opačných názorů na problematiku licenčního souhlasu, které byly prezentovány v odborné literatuře (MYŠKA, M. *Veřejné licence*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2014; HUSOVEC, M. *Souhlas, nebo licenční závazek?* *Revue pro právo a technologie* 8/2013).

V.

Jazyková a grafická úroveň

Bez připomínek.

VI.

Otázky k obhajobě

Otázka k obhajobě se týká autorova rozboru problematiky otevřených a uzavřených výjimek, a to zejména v kontextu analýzy tzv. parodické výjimky (str. 212 a násl.) Autor by se měl v průběhu obhajoby zaměřit na interpretační metody tříkrokového testu, zejména s ohledem na citované Melzerovo dílo (pozn. č. 25, 72, 418) a zodpovědět otázku, do jaké míry lze tříkrokový test interpretovat *contra verba legis sed secundum legem*. Pokud dospěje k závěru, že teleologický výklad umožňuje interpretovat tříkrokový test *i contra verba legis* (např. při zohlednění výkladového pravidla vyplývajícího z § 2 odst. 1 OZ), potom necht' se zaměřit na to, jak se takový přístup prakticky liší od otevřené výjimky používané v právním řádu USA.

VII.

Předepsaná formulace závěrů:

Autor ve své disertační práci

- prokázal** schopnost samostatné tvůrčí práce v daném oboru
 neprokázal schopnost samostatné tvůrčí práce v daném oboru

Práce

- splňuje** požadavky standardně kladené na disertační práce v daném oboru.
 nesplňuje požadavky standardně kladené na disertační práce v daném oboru.

V Brně dne 8.4.2016

Podpis oponenta

Masarykova univerzita, Právnická fakulta

Veveří 70, 611 80 Brno, Česká republika
T: +420 549 49 1211, E: info@law.muni.cz, www.law.muni.cz
Bankovní spojení: KB Brno-město, ČÚ: 85636621/0100, IČ: 00216224, DIČ: CZ00216224
V odpovědi prosím uvádějte naše číslo jednací.
3/3

